ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Του Γραφείο
Κ.Κ. Κομοτηνής
Αριθμός Άδειας

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Στὶς 21 Σεπτεμβρίου τὸ Γραφεῖο Ἐσωτερικῆς καὶ Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως διοργάνωσε Ἡμερίδα στὴν πλατεῖα τοῦ Κοσμίου, μὲ θέμα: «Ξεδιπλώνοντας πτυχὲς ἀπὸ τὴν ἱστορία τοῦ Κοσμίου», τὰ ἔσοδα τῆς ὁποίας διατέθηκαν γιὰ τὸν ὑπὸ ἀνέγερση Ναὸ τοῦ Ἁγίου Παϊσίου στὸ Κογκό. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Ἡμερίδος, πραγματοποιήθηκε μουσικοχορευτικὴ ἐκδήλωση.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

Στὶς 26 Σεπτεμβρίου 2025 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης τέλεσε Ἁγιασμὸ στὸ Δικαστικὸ Μέγαρο Ροδόπης ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου δικαστικοῦ ἔτους.

Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΤΟ Β΄ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΘΕΟΛΟΓΙΑ»

Στὶς 30 Σεπτεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης παρουσίασε τὴν εἰσήγησή του μὲ θέμα: «Ἡ ἐπέτειος 100 χρόνων ἀπὸ τὴν ἵδρυση τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία»: μία τιμὴ γιὰ τὸ παρελθὸν – μία τομὴ γιὰ τὸ μέλλον», κατὰ τὴν Δ΄ Συνεδρία τοῦ Β΄ Διεθνοῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία».

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΣΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ

Τὸ τριήμερο 27 ἕως καὶ 29 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Ἐσωτερικῆς καὶ Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ στὰ Μετέωρα μὲ τὴ συνοδεία τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου Ἀνθίμου Κωσταράκη, Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τοῦ ὑπευθύνου τοῦ Γραφείου, Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου Οἰκουμενίου Μαρκοπούλου.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΣΟΦΙΑΣ, ΠΙΣΤΗΣ, ΕΛΠΙΔΟΣ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΣ

Τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς, 16 Σεπτεμβρίου, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὸν Ἑσπερινὸ στὸν ἑορτάζοντα Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίας Σοφίας Γλυφάδας Κομοτηνῆς. Τὴν κυριώνυμη ἡμέρα ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς.

Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΔΙΟ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΙΒΗΡΙΤΟΥ

Τὴν Πέμπτη 18 Σεπτεμβρίου, ὁ Σεβασμιώτατος μετέβη στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἰβήρων Ἁγίου Ὄρους καὶ παρέστη στὴν Ἐξόδιο Ἀκολουθία τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιμανδρίτου Βασιλείου, Προηγουμένου τῆς παραπάνω Μονῆς.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΣΤΙΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ «ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΥ»

Στὶς 19 Σεπτεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς νέας ἀθλητικῆς χρονιᾶς, τέλεσε τὸν καθιερωμένο Ἁγιασμὸ τοῦ Ἀθλητικοῦ Ποδοσφαιρικοῦ Συλλόγου «Πανθρακικός», στὶς ἀθλητικὲς ἐγκαταστάσεις ποὺ βρίσκονται στὸν Ροδίτη.

Η 4η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΜΠΑΣΚΕΤ ΣΤΙΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ «ΠΑΙΔΩΝ ΧΩΡΑ»

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολη φιλοξένησε τὸ διήμερο 20 καὶ 21 Σεπτεμβρίου, στὶς Ἐκκλησιαστικὲς Κατασκηνώσεις, στὴν παραλία Κρυονερίου Προσκυνητῶν, τὴν 4η Ἀθλητικὴ Γιορτὴ τοῦ Μπάσκετ, ποὺ συνδιοργάνωσε μὲ τὴν Ἀντιπεριφέρεια Ροδόπης.

Στὶς 4 Σεπτεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος μετέβη στὸ ὑπὸ ἀνακαίνιση κτήριο τῆς παλαιᾶς Μητροπόλεως καὶ ἐνημερώθηκε ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους μηχανικοὺς γιὰ τὴν πορεία καὶ τὸ χρονοδιάγραμμα τῶν ἐργασιῶν ἀνακαινίσεως.

ΛΑΤΡΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΦΑΓΙΑΣΘΕΝΤΑΣ ΣΤΟ ΝΕΟ ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙ

Τὴν ἑσπέρα τῆς 6ης Σεπτεμβρίου, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὸν Ἑσπερινὸ ποὺ τελέσθηκε στὸ Νέο Σιδηροχώρι εἰς μνήμην τῶν σφαγιασθέντων ὑπὸ τῶν Νεοτούρκων. Ἐν συνεχείᾳ, προέστη τῆς λιτανείας τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος τῆς Παναγίας τῆς Μουρτατιανῆς. Τὴν ἑπομένη τελέσθηκε Θεία Λειτουργία στὸν ὡς ἄνω Ἱερὸ Ναὸ καὶ πραγματοποιήθηκε Ἐπιμνημόσυνη Δέηση καὶ κατάθεση στεφάνων στὸ Ἡρῶον τοῦ χωριοῦ.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος στὶς 10 Σεπτεμβρίου τέλεσε Ἁγιασμό, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου Σχολικοῦ Ἔτους, στοὺς δύο Βρεφονηπιακοὺς Σταθμοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2025-2026

Ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε Ἁγιασμὸ στὸ 1ο καὶ 10ο Δημοτικὸ Σχολεῖο Κομοτηνῆς καὶ στὸ 3ο Πειραματικὸ Λύκειο Κομοτηνῆς.

Κομοτηνῆς Ἔλενα Ροφαέλα ἐπεσκέφθη τὸν Σεβασμιώτατο, ὁ ὁποῖος τὴ συνεχάρη καὶ τῆς εὐχήθηκε τὴν ἄνωθεν ἐνίσχυσιν, ὥστε νὰ ἀνταποκριθεῖ στὰ πολύπλευρα καὶ εὐαίσθητα καθήκοντά της.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

Τὴν 1ην Σεπτεμβρίου, ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε στὰ γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τὸν καθιερωμένο ἁγιασμὸ γιὰ τὴν ἔναρξη τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους καὶ ἀναπέμφθηκε ἡ εἰδικὴ εὐχὴ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς νέας Ἐκκλησιαστικῆς Ἰνδίκτου.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Στὶς 2 Σεπτεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος ὑποδέχθηκε, στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, τὴν Ὑπουργὸ Τουρισμοῦ κ. Ὄλγα Κεφαλογιάννη μετὰ τῆς συνοδείας της. Ἐπικαλέστηκε τὴν παρὰ Θεοῦ ἐνίσχυση τοῦ ἔργου τῆς Ὑπουργοῦ καὶ προσέφερε ὡς ἐνθυμήματα, βιβλία ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΥΓΕΙΑΣ

Στὶς 3 Σεπτεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος ὑποδέχθηκε τὸν Ὑπουργὸ Ὑγείας κ. Ἄδωνι Γεωργιάδη στὰ γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως. Συζητήθηκαν θέματα ποὺ ἀφοροῦν τὴν ὑγειονομικὴ κατάσταση τῆς περιοχῆς καὶ ὁ Σεβασμιώτατος εὐχήθηκε στὸν Ὑπουργὸ ὑγεία καὶ δύναμη στὴν ἐπιτέλεση τῶν ὑψηλῶν καθήκοντων καὶ τοῦ προσέφερε βιβλία ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τῆς Μητροπόλεως ὡς ἐνθυμήματα.

Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΣΤΟ ΥΠΟ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΚΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ ΤΟΥ ΑΙΤΩΛΟΥ

Ὁ Σεβασμιώτατος, τὴν παραμονή, 23 Αὐγούστου, χοροστάτησε στὸν Ἑσπερινὸ τοῦ ἑορτάζοντος Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ τῆς Κομοτηνῆς. Τὴν κυριώνυμη ἡμέρα, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν ὡς ἄνω πανηγυρίζοντα Ναό.

Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΙΒΗΡΩΝ

Ὁ Σεβασμιώτατος, τὴν 27ην καὶ 28ην Αὐγούστου, ἱερούργησε στὴν πανηγυρικὴ Ἀγρυπνία στὴν Ἱερὰ Μονὴ τῶν Ἰβήρων, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΡΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Τὸ πρωὶ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου, ἡ νέα Διοικήτρια τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου

τῆς Ἀκολουθίας τῶν Ἐγκωμίων καὶ τῆς Λιτανείας τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Τὸ πρωὶ τῆς κυριώνυμης ἡμέρας, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν ὡς ἄνω πανηγυρίζοντα Μητροπολιτικὸ Ναό. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἑορτῆς, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὸν μεθέορτο ἑσπερινὸ στὸν Ἱερὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Μαρωνείας καὶ τῶν ἐγκωμίων πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο. Ἐν συνεχείᾳ, προέστη τῆς λιτανεύσεως τοῦ Ἐπιταφίου τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ τῆς Ἀρτοκλασίας.

Η ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Τὴν παραμονή, ὁ Σεβαμιώτατος χοροστάτησε στὸν Ἑσπερινὸ στὴν πανηγυρίζουσα Γυναικεία Κοινοβιακὴ Ἱερὰ Μονὴ Παναγίας Φανερωμένης Βαθυρρύακος, ἀφοῦ προηγήθηκε ἡ λιτανεία τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος ἀπὸ τὸν τόπο εὑρέσεως αὐτῆς πρὸς τὴν Ἱερὰ Μονή. Ἀνήμερα, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὴν ὡς ἄνω πανηγυρίζουσα Μονή.

ΕΝΑΡΞΗ 3ου ΘΕΡΙΝΟΥ « SUMMER CAMP RETURN TO YOUR ROOTS»

Τὴν Κυριακὴ 3 Αυγούστου, στὸ πλαίσιο τῆς τελετῆς ἐνάρξεως τοῦ 3ου Θερινοῦ «Summer Camp Return to your Roots», ὁ Σεβασμιώτατος παρέστη στὶς ἐγκαταστάσεις τῶν παιδικῶν κατασκηνώσεων «ΠΑΙΔΩΝ ΧΩΡΑ», ἀπευθύνοντας σχετικὸ χαιρετισμό, καλωσορίζοντας τοὺς ἕνδεκα (11) Ἑλληνοαμερικανοὺς σπουδαστὲς τῶν Μεσοδυτικῶν Πολιτειῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

Τὴν παραμονή, 5 Αὐγούστου, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὸν Ἑσπερινὸ στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Καρυδιᾶς καὶ προεξῆρχε τῆς λιτανείας τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος

τῆς Μεταμορφώσεως. Ἀνήμερα ἱερούργησε στὸν ὡς ἄνω Ἱερὸ Ναὸ καὶ ἐξῆρε τὴ σημασία τῆς δεσποτικῆς αὐτῆς ἑορτῆς. Ὁ Σεβασμιώτατος, πρὶν τὴν ἀπόλυση, εὐλόγησε τοὺς καρποὺς τῆς ἀμπέλου καὶ τοὺς διένειμε ὡς εὐλογία στοὺς πιστούς.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Τὴν παραμονή, 14 Αὐγούστου, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὸν Ἑσπερινὸ τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναό. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ Ἑσπερινοῦ, ὁ Ποιμενάρχης μας προέστη

Τεῦχος 47ο • Ἰούλιος - Σεπτέμβριος 2025

Τὸ περιοδικὸ «Θεολογία», ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια, ὑπῆρξε ὄχι ἁπλῶς ἔκδοση, ἀλλὰ χῶρος. Χῶρος συνάντησης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας μὲ τὴν ἀκαδημαϊκὴ ἔρευνα· τῆς πατερικῆς σοφίας μὲ τὸν σύγχρονο θεολογικὸ στοχασμό. Στὶς σελίδες του φιλοξενήθηκαν μεγάλοι θεολόγοι τοῦ 20ου αἰῶνα, μελετητὲς ποὺ ἄφησαν ἀνεξίτηλο ἀποτύπωμα στὴ θεολογικὴ ἐπιστήμη καὶ στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας

νει κοινότητα σὲ ἕνα περιβάλλον ὅπου ἡ σχέση τείνει νὰ ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ τὴ διασύνδεση; Τί σημαίνει σῶμα καὶ ἐλευθερία σὲ ἕναν κόσμο ποὺ ὀνειρεύεται τὴν ὑπέρβαση τῆς σάρκας μέσῳ τῆς τεχνολογίας;

Τὸ ἰδιαίτερο θεολογικὸ βάρος αὐτῶν τῶν προβληματισμῶν ἔγκειται στὸ ὅτι δὲν προσέγγισαν τὴν τεχνολογία ὡς ἁπλὸ ἐργαλεῖο, ἀλλὰ ὡς φορέα ἀνθρωπολογικῶν καὶ σωτηριολογικῶν παραμορφώσεων –καί, συγχρόνως, ὡς πρόκληση γιὰ τὴν Ἐκκλησία νὰ διατυπώσει ἐκ νέου τὴν κλήση της πρὸς τὸ πρόσωπο. Ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρουσα ὑπῆρξε ἡ σαφὴς διατύπωση, ἐκ μέρους ὁρισμένων εἰσηγητῶν, ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς τεχνολογίας δὲν ἔγκειται πρώτιστα στὴν καλὴ ἢ τὴν κακή της χρήση· διότι αὐτὴ ἡ προσέγγιση παραμένει στὴν ἐπιφάνεια. Τὸ ἐρώτημα εἶναι βαθύτερο: τί εἶναι ἡ τεχνολογία καθ' ἑαυτήν, τί ἀντιλήψεις μεταδίδει, ποιά ἀνθρωπολογία καὶ ποιά κοσμολογία ἐκφράζει.

Στὶς εἰσηγήσεις διακρίθηκε βαθύτατη πίστη ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ σιωπᾶ, οὔτε νὰ ἀρκεῖται σὲ ἠθικολογικὲς ἀποτιμήσεις. Καλεῖται, ἀντιθέτως, νὰ ὁριοθετήσει θεολογικὰ τὴν ἐλπίδα, νὰ διατηρήσει τὸ μυστήριο τοῦ προσώπου ὡς ἀναφορὰ στὴν ἐλευθερία καὶ νὰ μαρτυρήσει τὴν ἐσχατολογικὴ δυναμικὴ τῆς σάρκωσης, σὲ ἕναν κόσμο ποὺ συχνὰ ἀρνεῖται τὴ σάρκα.

Ἐκεῖνο τὸ Συνέδριο –καὶ τὸ τονίζουμε αὐτὸ μὲ ἔμφαση– δὲν ἀποτέλεσε ἀπολογισμὸ τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ προφητικὴ μαρτυρία γιὰ τὸ μέλλον. Ἔφερε στὸ φῶς τὴ δυνατότητα καὶ τὴν εὐθύνη τῆς Ὀρθόδοξης Θεολογίας νὰ ἀρθρώσει λόγο ὄχι ἁπλῶς ὀρθό, ἀλλὰ οὐσιώδη· λόγο ποὺ νὰ μπορεῖ νὰ συνομιλήσει μὲ τὸν κόσμο ὄχι μέσα ἀπὸ τὴν ἀμυντικότητα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴ δύναμη τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς σωτηριολογικῆς μαρτυρίας.

Τὸ περιοδικὸ «Θεολογία», ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια, ὑπῆρξε ὄχι ἁπλῶς ἔκδοση, ἀλλὰ χῶρος. Χῶρος συνάντησης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας μὲ τὴν ἀκαδημαϊκὴ ἔρευνα· τῆς πατερικῆς σοφίας μὲ τὸν σύγχρονο θεολογικὸ στοχασμό. Στὶς σελίδες του φιλοξενήθηκαν μεγάλοι θεολόγοι τοῦ 20ου αἰῶνα, μελετητὲς ποὺ ἄφησαν ἀνεξίτηλο ἀποτύπωμα στὴ θεολογικὴ ἐπιστήμη καὶ στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Μὲ τὰ δύο Συνέδρια ποὺ διοργανώθηκαν, γιὰ νὰ τιμηθεῖ ἡ ἑκατονταετηρίδα του, τὸ περιοδικὸ τιμᾶ τὸ λαμπρὸ παρελθόν του καί, παράλληλα, ἀνοίγει νέους δρόμους θεολογικοῦ προβληματισμοῦ, ἀναφορικὰ μὲ τὴ σύγχρονη πραγματικότητα τοῦ ἀσώματου, ἄυλου, ψηφιακοῦ

κόσμου. Ἐνώπιον αὐτῆς τῆς πραγματικότητας, τίθενται καίρια ἐρωτήματα, ὅπως: τί μαρτυρία εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ καταθέσουμε γιὰ τὸ μέλλον; Πῶς ἡ Ἐκκλησία θὰ ὑπερβεῖ τὸν πειρασμὸ τῆς αὐτάρκειας καὶ θὰ παραμείνει τόπος πρόσκλησης, κοινωνίας καὶ μεταμορφωτικῆς συνάντησης; Πῶς ἡ θεολογία θὰ παραμείνει ζωντανὴ καὶ δημιουργική, ἕτοιμη νὰ διαλεχθεῖ μὲ τὴν ἐποχὴ χωρὶς νὰ χάνει τὴν ἐσχατολογική της ταυτότητα;

Ἡ Ἐκκλησία δὲν δαιμονοποιεῖ τὴν τεχνολογία, οὔτε ἐπαγγέλλεται τὴν καταστροφή της. Γνωρίζουμε καλὰ ὅτι ζοῦμε σὲ μιὰ τεχνολογικὴ πραγματικότητα ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν μποροῦμε νὰ διαφύγουμε· οὔτε θὰ ἦταν θεολογικὰ ἢ ποιμαντικὰ ὑπεύθυνο νὰ ἐπιχειρήσουμε νὰ τὴν παρακάμψουμε. Ἐκεῖνο, ὅμως, ποὺ ἡ Ἐκκλησία καλεῖται νὰ ἐπιτελέσει εἶναι ἡ καλλιέργεια τῆς ἐπίγνωσης· ἡ ἀνάδειξη τῶν ἀνθρωπολογικῶν, ἐκκλησιολογικῶν καὶ σωτηριολογικῶν συνεπειῶν ποὺ φέρει ἡ τεχνολογία, ὅταν λειτουργεῖ ὡς ἀπόλυτο πλαίσιο ἀναφορᾶς. Ποιές εἶναι οἱ ἀντιλήψεις ποὺ μεταδίδει ἡ τεχνολογία γιὰ τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο; Πῶς ἐπηρεάζει τὶς σχέσεις; Τί ἀλλοίωση ἐπιφέρει στὴν ἐμπειρία τοῦ χρόνου, τοῦ τόπου καὶ τῶν ὁρίων; Σὲ αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα, ἡ Ἐκκλησία δὲν καλεῖται νὰ ἀπαντήσει μὲ τεχνικὲς ἢ ρυθμιστικὲς ὁδηγίες, ἀλλὰ νὰ ἀντιπροτείνει ἕναν τρόπο ὕπαρξης.

Καὶ τοῦτο, διότι ὁ σωτηριολογικὸς καὶ ἐσχατολογικός της λόγος μπορεῖ νὰ σταθεῖ ὡς ἀντίβαρο στὴν τεχνολογικὴ φαντασίωση τῆς ὑπέρβασης καὶ τῆς ἀθανασίας. Μπορεῖ νὰ δείξει ὅτι ἡ ἐλευθερία δὲν βρίσκεται στὴν ἀπεριόριστη δυνατότητα, ἀλλὰ στὴ σχέση. Ὅτι ἡ ἀλήθεια δὲν εἶναι δεδομένο, ἀλλὰ πρόσωπο. Ὅτι ἡ αἰωνιότητα δὲν εἶναι τεχνολογικὸ ἐπίτευγμα, ἀλλὰ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ.

Σὲ αὐτὸν τὸν ὁρίζοντα, τὸ περιοδικὸ

Ἡ Ἐκκλησία δὲν δαιμονοποιεῖ τὴν τεχνολογία, οὔτε ἐπαγγέλλεται τὴν καταστροφή της. Γνωρίζουμε καλὰ ὅτι ζοῦμε σὲ μιὰ τεχνολογικὴ πραγματικότητα ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν μποροῦμε νὰ διαφύγουμε· οὔτε θὰ ἦταν θεολογικὰ ἢ ποιμαντικὰ ὑπεύθυνο νὰ ἐπιχειρήσουμε νὰ τὴν παρακάμψουμε

«Θεολογία» καλεῖται νὰ συνεχίσει καὶ νὰ προχωρήσει. Ὄχι ὡς μνημεῖο τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ ὡς ἐργαστήριο νοήματος γιὰ τὸ αὔριο· ὡς βῆμα θεολογικοῦ λόγου ποὺ συνομιλεῖ μὲ τὸν κόσμο χωρὶς φόβο, ἀλλὰ μὲ ἀλήθεια καὶ ἐλπίδα.

Ἂν τὸ 1923 ἡ «Θεολογία» γεννήθηκε μέσα ἀπὸ στάχτες, τὸ 2023 καὶ τὸ 2025 μᾶς βρίσκουν μέσα στὴ σιωπηλὴ ἀγωνία τῶν pixels καὶ τῶν δεδομένων. Ἀλλὰ ἡ Ἐκκλησία γνωρίζει νὰ μιλᾶ μὲ τὴ γλῶσσα τῆς Ἀνάστασης· γνωρίζει ὅτι τὸ σκοτάδι δὲν εἶναι ὁ τελευταῖος λόγος, ὅτι ἡ ἀλήθεια δὲν εἶναι σύνολο πληροφοριῶν· εἶναι ὁ Λόγος ὁ σαρκωθείς, ὁ ὑπὲρ ὧν ἐτέχθη, ἀπέθανε καὶ Ἀνέστη.

Καὶ αὐτὸς ὁ Λόγος εἶναι ποὺ θεμελιώνει τὴ Θεολογία, χθές, σήμερα καὶ πάντοτε.

**Εἰσήγηση στὸ Β΄ Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία»: «Ἡ Ὀρθόδοξη Θεολογία καὶ ἡ "ὀντολογία" τῆς τεχνολογίας: Ἀνθρωπολογικές, πολιτικές, οἰκονομικές, κοινωνικὲς καὶ πολιτισμικὲς συνέπειες» (29 Σεπτεμβρίου – 1 Ὀκτωβρίου 2025).*

Τεῦχος 47ο • Ἰούλιος - Σεπτέμβριος 2025

Σκέψεις γιὰ τὴ Χριστιανικὴ Ἱεραποστολὴ

Ἀρχιμανδρίτης Ἄνθιμος Κωσταράκης,
Πρωτοσύγκελλος

Ποιά χριστιανικὴ καρδιὰ δὲν ἔχει συγκινηθεῖ ἀντικρίζοντας τὶς εἰκόνες τῶν παιδιῶν τῆς Ἀφρικῆς, νὰ τραγουδοῦν καὶ νὰ χορεύουν γύρω ἀπὸ μιὰ γεώτρηση, ποὺ τοὺς πρόσφερε καθαρὸ νερό, ἔξω ἀπὸ ἕναν μικρὸ Ναό, ποὺ τοὺς χάρισε τὸν Χριστό, στὴν αὐλὴ ἑνὸς Σχολείου, ποὺ τοὺς δίδαξε τὴ χαρὰ τῆς γνώσης, μέσα σὲ ἕνα σύγχρονο Ἰατρεῖο, ποὺ τοὺς δώρισε τὴν ὑγεία καὶ τὴν ἴδια τὴ ζωή.

Αὐτονόητα γιὰ ὅλους ἐμᾶς στὶς σύγχρονες κοινωνίες, ἀλλὰ πολύτιμα καὶ ξεχωριστὰ γιὰ αὐτὲς τὶς πληγωμένες ἀπὸ τὶς κακουχίες καὶ τὸ σκοτάδι ψυχές.

Ἀρκεῖ καὶ μόνο τὸ ὁλοφώτεινο χαμόγελο καὶ τὸ γεμᾶτο ἐλπίδα καὶ αὐθεντικὴ χαρὰ βλέμμα τους, γιὰ νὰ προβάλλει τὴ σωτήρια ἀξία τῆς Ἱεραποστολῆς, ὡς ζῶσα ἔκφραση τῆς Οἰκουμενικότητας τοῦ Ἀναστάσιμου μηνύματος τοῦ Χριστοῦ.

Μοναδικὲς στιγμὲς ποὺ μᾶς χαρίζει ἡ Χριστιανικὴ Ἱεραποστολή, ὡς εὐαγγελισμὸς ψυχῶν καὶ κοινωνιῶν, μέσα ἀπὸ τὶς ἀναλλοίωτες στὸν χρόνο διαδρομὲς ἀγάπης, ἐλπίδας, χαρᾶς καὶ πανανθρώπινης προσφορᾶς, στὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Μακραίωνη ἡ ἱεραποστολικὴ πορεία καὶ προσφορὰ τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας μας σὲ ὅλον τὸν κόσμο. Πολύπλευρο καὶ πολυσήμαντο τὸ ἱεραποστολικό της ἔργο, ὡς ἐπιστέγασμα τῆς ἴδιας τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς διαχρονικῆς μέριμνας τοῦ Θεοῦ, μὲ κυρίαρχη τὴν ἐνσάρκωση τοῦ Θεανθρώπου. Ἐφαλτήριο τῆς πνευματικῆς ἀναγέννησης τῆς ἀνθρωπότητας ἡ ἐντολὴ τοῦ Ἀναστηθέντος Χριστοῦ στοὺς Ἀποστόλους νὰ διαδώσουν τὸ Εὐαγγέλιό Του σὲ ὅλον τὸν κόσμο καὶ νὰ προσφέρουν παντοῦ τὸν θησαυρὸ τῆς Ἀλήθειας Του, τῆς σταυρωμένης Ἀγάπης καὶ τῆς Ἀναστάσιμης Ἐλπίδας, «πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη» (Ματθ. 28:19).

Ἡ πνευματικὴ διάδοση, δεμένη ἄρρηκτα μὲ τὴν ἀνθρώπινη καὶ κοινωνικὴ προσφορά, τὴν ἀντιμετώπιση τῆς φτώχειας, τῆς λειψυδρίας, τῆς πείνας, τῆς ἐξαθλίωσης, τῆς ἔλλειψης μόρφωσης. Μὲ εὐρύτερο στόχο τὴν προώθηση τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος, τὸν σεβασμὸ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τὴν ἀμοιβαία ἀλληλοστήριξη τῶν ἀνθρώπων. Χωρὶς διάθεση δυνάστευσης, ἐπιβολῆς ἢ κυριαρχίας, ἀντίθετα, μὲ ἀγαπητικὴ μέριμνα καὶ ἑνωτικὴ διδασκαλία, ὡς μέ-

Ἡ Πεντηκοστή, γενέθλια μέρα καὶ τῆς Ἱεραποστολῆς, «συνακόλουθη τῆς ἴδιας τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ, ὅπου τὸ Ἅγιον Πνεῦμα φώτισε τοὺς φοβισμένους Ἀποστόλους καὶ τοὺς ἐνδυνάμωσε μὲ τὸ χάρισμα τῆς Θείας διδασκαλίας, γιὰ τὴν ἐξάπλωση τοῦ Χριστιανισμοῦ στὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης» (Προέλευση: www.pemptousia.gr)

λη τῆς πιὸ σπουδαίας κοινότητας, τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ἱεραποστολὴ δὲν εἶναι ἀκτιβισμός, εἶναι φιλάνθρωπη διακονία ἀγάπης, ποὺ ξεπερνᾶ τὰ σύνορα. Οἱ Ἱεραπόστολοι, ἀκολουθῶντας τὴ Θεία Ἐντολή, ὁδηγοῦν τὰ βήματά τους στὶς ἐσχατιὲς τῆς γῆς, γιὰ νὰ διδάξουν, νὰ ἐμπνεύσουν καὶ νὰ ἀφυπνίσουν, στὸ ὄνομα τοῦ ἐλευθερωτῆ Χριστοῦ, μὲ σεβασμὸ στὶς φυλετικὲς καὶ θρησκευτικὲς παραδόσεις, στὰ τοπικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα.

Σύμφωνα μὲ τὸν μακαριστὸ Αρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας Ἀναστάσιο, ἡ Ἱεραποστολὴ εἶναι «ἀκτινοβολία ἁγιότητας». Κατὰ τὸν καθηγητὴ Πέτρο Παναγιωτόπουλο, ἡ Ἱεραποστολὴ συνιστᾶ: «πληρότητα ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ ἐμπειρίας», συμπυκνώνει ὅλες τὶς πτυχὲς τῆς θεολογίας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ἀποτελῶντας δυναμικὴ κορύφωσή τους. Ἡ οἰκουμενικότητα καὶ ἡ ἀποστολικότητα ἀποτελοῦν κεφαλαιώδη ἐκκλησιολο-

γικὰ γνωρίσματα. Ἡ ἱεραποστολικὴ πρᾶξη ἀποτελεῖ ἔκφραση τοῦ Τριαδολογικοῦ καὶ Χριστολογικοῦ δόγματος, ἐπέκταση τῆς Θείας λατρείας, φανέρωση τῆς ταυτότητας τῆς Ἐκκλησίας, μὲ σκοπὸ σωτηριολογικὸ καὶ προοπτικὴ ἐσχατολογική.

Ἀναπόσπαστο κομμάτι τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας, ὡς «φῶς Ἐθνῶν» (Πρ. 13,47), ἡ Ἱεραποστολή, καθὼς ἡ ἀληθινὴ πίστη γίνεται μαρτυρία, φωτισμὸς καὶ κάλεσμα. Ἡ αὐθεντικὴ Ἱεραποστολὴ ἀποτελεῖ ἐλεύθερη μαρτυρία τοῦ *Εὐαγγελίου* πρὸς ἐλεύθερους ἀνθρώπους. Σύμφωνα μὲ τὸν μακαριστὸ Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας κυρὸ Ἀναστάσιο: «Ἐκκλησία χωρὶς Ἱεραποστολὴ εἶναι Ἐκκλησία χωρὶς Ἀποστολή».

Ἀπὸ τὴ γέννηση τῆς Ἐκκλησίας θὰ λέγαμε ὅτι ξεκινάει καὶ ἡ Ἱεραποστολή, μὲ γενέθλια μέρα τὴν Πεντηκοστή, συνακόλουθη τῆς ἴδιας τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ, ὅπου τὸ Ἅγιον Πνεῦμα φώτισε τοὺς φοβισμένους Ἀποστόλους καὶ τοὺς ἐνδυνάμωσε μὲ τὸ χάρισμα τῆς Θείας διδασκαλίας, γιὰ τὴν ἐξάπλωση τοῦ Χριστιανισμοῦ στὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης.

Μὲ κορυφαῖο Ἱεραπόστολο τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, τὸν «Ἀπόστολο» τῶν Ἐθνῶν, τὸν ἱδρυτὴ τῆς συστηματικῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, τὸ ἐλπιδοφόρο μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως ἁπλώθηκε στὰ ὅρια τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου μὲ τρόπο θαυματουργό.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὡς διάκονος καὶ ὑπηρέτης τῆς Ἐκκλησίας, ἀξιοποιῶντας τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ παιδεία κήρυξε τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ καὶ ἵδρυσε μικρὲς ἐκκλησιαστικὲς κοινότητες, ὡς οἰκογένειες καὶ κοινότητες ἀδελφῶν, σὲ διάφορες περιοχὲς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Ἑλλάδας καὶ τῆς Συρίας, ὅπως στὴν Ἀντιόχεια, τὴν Κόρινθο, τὴ Θεσσαλονίκη καὶ τὴν Ἔφεσο. Οἱ θεόπνευστες ἐπιστολές του φωτίζουν μέχρι καὶ σήμερα τὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ στηρίζουν τὴν πνευματικὴ ζωὴ τῶν πιστῶν.

Στὸν ρωμαϊκὸ κόσμο, στὴν ἐποχὴ τῶν διωγμῶν, ἀπὸ τὸ διάταγμα τῶν Μεδιολάνων καὶ μετά, ξεκινᾶ μιὰ νέα ἐποχὴ γιὰ τὴν Ἱεραποστολή, καὶ ὁ χριστιανισμὸς ἐξαπλώνεται ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἀξιοσημείωτη ἡ ἀγάπη καὶ τὸ θυσιαστικὸ πνεῦμα τοῦ Ἰωάννη τοῦ Χρυσοστόμου γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ τὸν συνάνθρωπο, ποὺ τὸν ἔκαναν νὰ ξεχωρίζει γιὰ τὸ ἱεραποστολικό του ἔργο ἀπέναντι στοὺς εἰδωλολατρικοὺς καὶ βάρβαρους λαούς. Κήρυξε τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ, ἔχτισε γηροκομεῖα καὶ πτωχοκομεῖα, χρησιμοποιοῦσε ὅλο τὸν πλοῦτο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς γιὰ τὴ στήριξη τῶν ἱεραποστολικῶν κλιμακίων. Τόνιζε ὅτι ἀξίζει νὰ σωθεῖ ἔστω καὶ μόνο μία ψυχή:

> *Μὴν ὑποτιμᾶς τὸ ἔργο τῆς μεταστροφῆς ὀλίγων ἀνθρώπων, ἐπειδὴ δὲν εἶσαι σὲ θέση νὰ σώσεις ὅλη τὴν οἰκουμένη καὶ μὴν ἀφεθεῖς νὰ ἀποξενωθεῖς ἀπὸ τὴν ἐπιδίωξη μικρῶν κατορθωμάτων, ἐπειδὴ συνεπαίρνεσαι ἀπὸ τὰ μεγάλα...* (Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Ὁμιλία Γ΄ εἰς Α΄ Κορ.*, 7, PG. 61,30).

Ὁ Χριστιανισμὸς ἐξαπλώνεται στὴν Ἀφρική, στὴν Κίνα, στὴν Αἰθιοπία, στὴν Περσία, στὴν Ἀρμενία, στὸν Πόντο. Συναντοῦμε τὸν Ἀπόστολο Θωμᾶ στὴν Ἰνδία καὶ φτάνουμε μέχρι τὸ σπουδαῖο ἱεραποστολικὸ ἔργο τῶν ἀδελφῶν Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου στοὺς Σλάβους καὶ στὸν ἐκχριστιανισμὸ τῶν Ρώσων. Τὰ δύο ἀδέρφια ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη, παρὰ τὶς δυσκολίες καὶ τὰ ἐμπόδια, κατόρθωσαν, μέσα στὰ 22 χρόνια τῆς Ἱεραποστολῆς

τους, νὰ δημιουργήσουν γραπτὴ σλαβικὴ γλῶσσα, νὰ μεταφράσουν τὴν Ἁγία Γραφὴ καὶ νὰ μεταλαμπαδεύσουν τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ στὰ εἰδωλολατρικὰ ἔθνη. Παράλληλα, ἀγωνίστηκαν γιὰ τὴν ἠθικὴ ἀνόρθωση τῶν τοπικῶν κοινωνιῶν. Δίκαια ὁλόκληρη ἡ Εὐρώπη τοὺς τιμᾶ ὡς ἁγίους, ἰσαποστόλους καὶ φωτιστὲς τῶν Σλάβων.

Ἀμέτρητα τὰ φωτεινὰ παραδείγματα ξεχωριστῶν μορφῶν τῆς Ἐκκλησίας μας μὲ ἱεραποστολικὸ ζῆλο, ποὺ ἀγωνίστηκαν γιὰ νὰ ἐπικρατήσει παντοῦ τὸ λυτρωτικὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μέσα ἀπὸ μεγάλες δυσκολίες καὶ θυσίες. Ἀνάμεσά τους ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, ὁ ἅγιος Κύριλλος, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων, ἡ ἁγία Αἰκατερίνη ἡ Μεγαλομάρτυς, ὁ ἅγιος Μελέτιος ὁ Πηγάς, ἡ Γαβριηλία τῆς Ἰνδίας καί, φυσικά, ὁ θαυματουργὸς ἅγιος Ἐπίσκοπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας Νεκτάριος Πενταπόλεως.

Βαριὰ ἡ κληρονομιὰ ὅσων μόχθησαν στὸ παρελθὸν γιὰ νὰ στηθοῦν τὰ θεμέλια τοῦ μεγαλείου τῆς ἱεραποστολικῆς διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ξεχωρίζει, ἐπίσης, ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κυρὸς Ἀναστάσιος, μὲ τὸ ἀνεξάντλητο ἱεραποστολικὸ καὶ συγγραφικό του ἔργο, μέσα ἀπὸ τὸ ὁποῖο τονίζει τὶς ὑπαρξιακές, ἐκκλησιαστικὲς καὶ πανανθρώπινες διαστάσεις τῆς Ἱεραποστολῆς καὶ μᾶς θυμίζει ὅτι ἡ προσφορὰ μέσα ἀπὸ τὴ διάδοση τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ξυπνᾶ συνειδήσεις, ἀποκαλύπτει εὐθύνες, γεμίζει τὴν καρδιὰ μὲ ἐπίγνωση καὶ ἐλπίδα. Ἄλλοτε ἤρεμα καὶ ἄλλοτε σὰν κῦμα ὁρμητικό, μᾶς καλεῖ νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὴν περιχαρακωμένη αὐλὴ τοῦ ἀτομικοῦ ἢ ὁμαδικοῦ μας «ἐγὼ» καὶ νὰ ἀκολουθήσουμε μὲ συνέπεια τὸν Χριστό.

Ἀγωνίστηκε μὲ ζῆλο καὶ ἀληθινὴ ἀγάπη γιὰ τὴν ἀναζωπύρωση τῆς Ὀρθόδοξης Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς στὰ μέσα τοῦ 20οῦ αἰῶνα, μέσα ἀπὸ ἐπίμονες προσπάθειες. Συνδύασε τὴν πρακτικὴ προσπάθεια μὲ τὸν θεολογικὸ στοχασμό, ὥστε ὁ ἱεραποστολικὸς ζῆλος νὰ διαθέτει στέρεα θεολογικὴ καὶ ἐκκλησιολογικὴ θεμελίωση καὶ λειτούργησε μὲ ἀπόλυτο σεβασμὸ στὴν πολιτιστικὴ καὶ θρησκευτικὴ παράδοση τῶν λαῶν. Μᾶς καλεῖ νὰ ξαναβροῦμε τὴν ἀποστολική μας αὐτοσυνειδησία, νὰ θυμηθοῦμε τὴ λησμονημένη ἐντολὴ τῆς Πεντηκοστῆς, νὰ γίνουμε καὶ ἐμεῖς ἐργάτες τοῦ Θείου Λόγου καὶ τῆς διάδοσής του.

Ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κυρὸς Ἀναστάσιος, ποὺ ἀγωνίστηκε μὲ ζῆλο γιὰ τὴν ἀναζωπύρωση τῆς Ὀρθόδοξης Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς (Προέλευση: www.romfea.gr)

Ὁ πατὴρ Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος, ὁ «Χρυσόστομος τῆς Ἀφρικῆς», ἕνας σύγχρονος ἅγιος Ἱεραπόστολος,

Τεῦχος 47ο • Ἰούλιος - Σεπτέμβριος 2025

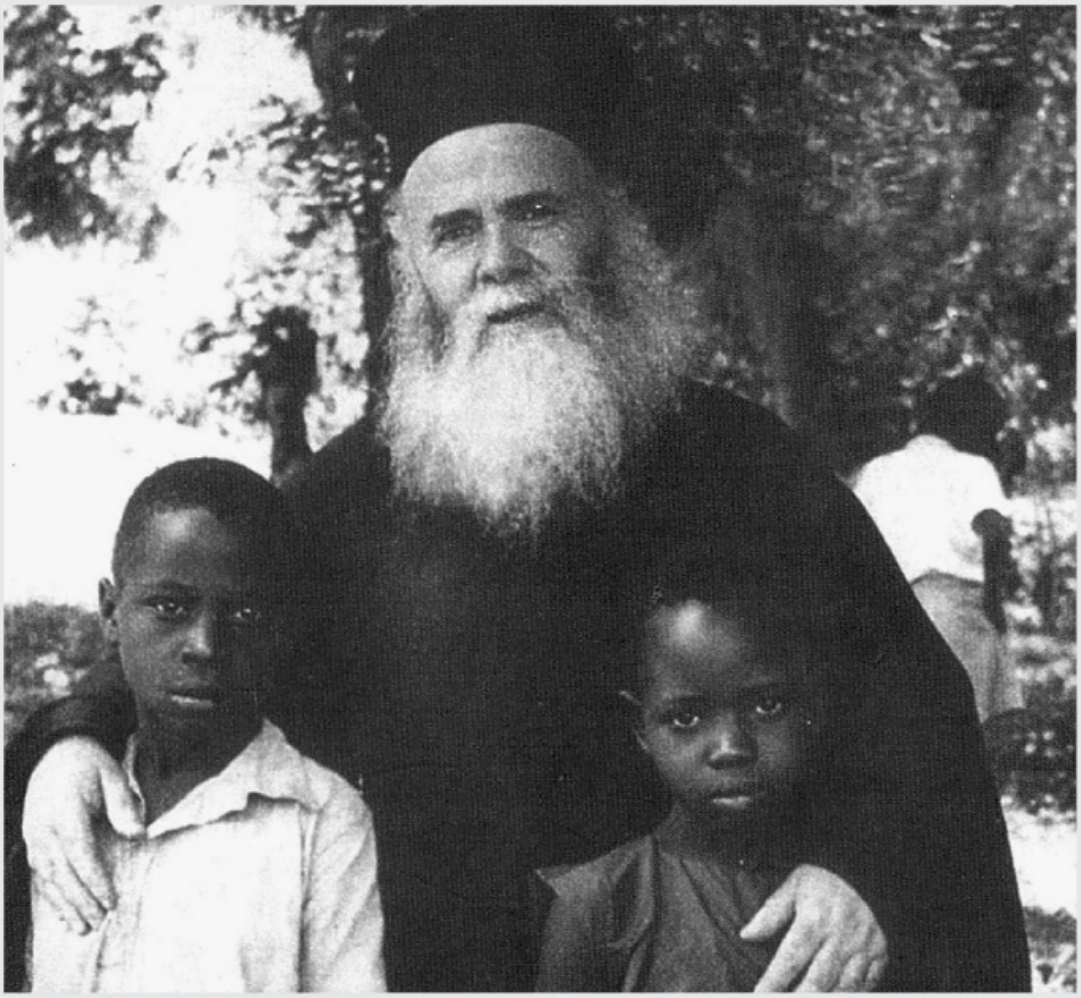

Ὁ «Χρυσόστομος τῆς Ἀφρικῆς», ἕνας σύγχρονος ἅγιος Ἱεραπόστολος (Προέλευση: www.ierapostoles.gr)

μᾶς ὑπενθυμίζει τὴν εὐθύνη τῶν Χριστιανῶν ἀπέναντι στὴν οἰκουμένη. Ἄξιος συνεχιστὴς τοῦ ἔργου τους κάθε ἁπλὸς Ἱερέας ἢ λαϊκὸς Χριστιανός, ποὺ ἀκολουθεῖ τὸ παράδειγμά τους ὡς πνευματικὸ καθῆκον μέχρι σήμερα.

Παρὰ τὶς δυσκολίες στὸ διάβα τῶν αἰώνων καὶ τὶς ἀντιξοότητες, ἡ Ἱεραποστολὴ παρέμεινε ὁλοζώντανη καὶ συνεπὴς στὸ καθῆκον της νὰ μεταφέρει τὸ φωτεινὸ μήνυμα τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς σωτηρίας τοῦ Χριστοῦ.

Ὀρθόδοξα ἱεραποστολικὰ κλιμάκια λειτουργοῦν σὲ περίπου 60 περιοχὲς σὲ ὅλο τὸν κόσμο, μεταξὺ τῶν ὁποίων σὲ Κένυα, Οὐγκάντα, Νιγηρία, Ζιμπάμπουε, Κονγκό, Μπουρούντι, Ρουάντα, Καμερούν, Τσάντ, Ἰνδία, Κορέα, Χόνγκ Κόνγκ, Φιλιππίνες, Ταϊβάν, Ἰνδονησία. Τὸ τελευταῖο ἱεραποστολικὸ κλιμάκιο δημιουργήθηκε στὰ Νησιὰ Φίτζι. Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἔχει ὑπὸ τὴν αἰγίδα του τὰ ἱεραποστολικὰ κλιμάκια στὴν Ἀσία, τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης

Ἀφρικῆς, μεριμνᾶ γιὰ ἐκεῖνα στὴν ἀφρικανικὴ ἤπειρο, ἐνῶ στὸ Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας ἀνήκουν οἱ Ἱ. Μητροπόλεις τὰ ποίμνια τῶν ὁποίων δοκιμάζονται ἀπὸ τὶς πολεμικὲς πληγὲς στὴ Μέση Ἀνατολή.

Καλαίσθητοι Ἱεροὶ Ναοὶ ξεπροβάλλουν ἀνάμεσα στὶς καλύβες καὶ τὶς παράγκες, ἀξιοπρεπῆ σχολεῖα φιλοξενοῦν ἀμέτρητα παιδιὰ ποὺ χαίρονται τὴ μάθηση σὰν γιορτὴ καὶ συμμετέχουν βιωματικὰ σὲ κάθε δραστηριότητα τῆς Ἐκκλησίας. Μαθαίνουν τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ τὰ καμαρώνουμε μὲ συγκίνηση νὰ ψάλλουν στοὺς ναοὺς τῶν σχολείων καὶ τῶν πανεπιστημίων. Ἱερεῖς ποὺ εἶναι ταυτόχρονα ἐργάτες, ὁδηγοί, μάγειρες, νοσηλευτές, μεταφραστές, δάσκαλοι καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειαστεῖ.

Ἐπίκαιρος, διαχρονικὸς καὶ πάντα οὐσιαστικὸς ὁ ρόλος τῆς Ἱεραποστολῆς στὶς μέρες μας, ὡς ὁλοζώντανη μαρτυρία Χριστοῦ. Αὐξημένη ἡ ἀνάγκη γιὰ τὴ διάδοση τοῦ μηνύματος τοῦ Εὐαγγελίου σὲ ὅλο τὸν κόσμο καὶ στὶς σύγχρονες ἐποχές μας, ποὺ εἶναι φορτωμένες μὲ ἀβεβαιότητα καὶ ποικίλους κινδύνους.

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολη Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς, ἀναγνωρίζοντας τὸ πνευματικό, ἠθικὸ καὶ κοινωνικὸ ἱεραποστολικό της χρέος, ἵδρυσε τὸ 2013 τὸ Γραφεῖο Ἐσωτερικῆς καὶ Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, παρουσιάζοντας ἤδη σημαντικὸ ἔργο. Ὑπῆρξε πρωταρχικὸ μέλημα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας, μὲ γνώμονα καὶ ὅραμα τὴ διάδοση τοῦ μηνύματος τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ σὲ ὅλον τὸν κόσμο καὶ τὴ στήριξη τῶν ἀδελφῶν μας στὶς δοκιμαζόμενες περιοχὲς τῆς Ἀφρικῆς.

Σκοπὸς τοῦ Γραφείου εἶναι νὰ ἐνισχύσει εὐρύτερα τοὺς λειτουργοὺς τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου καὶ νὰ φωτίσει, μαζὶ μὲ αὐτούς, τὶς ψυχὲς τῶν κατηχουμένων ἀδερφῶν μας, ποὺ διψοῦν γιὰ τὸ Φῶς καὶ τὴν Ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ. Ἐπιπλέον, στοχεύει στὴν ὑλική, κοινωνική, οἰκονομικὴ καὶ ἔμψυχη στήριξή τους. Ἤδη ἔχει θεμελιωθεῖ στὴν πόλη Λουμπουμπάσι τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τοῦ Κονγκὸ Ἱερὸς Ναός, ἀφιερωμένος στὸν Ἅγιο Παΐσιο τὸν Ἁγιορείτη, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ προστάτης τῆς Μητρόπολης Κατάνγκας. Ἔχουν, ἐπίσης, πραγματοποιηθεῖ πολιτιστικές, ἀθλητικὲς καὶ ἐνημερωτικὲς ἐκδηλώσεις γιὰ τὴ στήριξη τῶν δράσεων τοῦ Γραφείου καὶ προγραμματίζονται ποικίλες δράσεις καὶ πρωτοβουλίες, ὅπως ἔκδοση τακτικοῦ ἐνημερωτικοῦ δελτίου γιὰ τὴν Ἐξωτερικὴ Ἱεραποστολή, ἐκδηλώσεις εὐαισθητοποίησης σχετικὰ μὲ τὴν ἀξία τῆς Ἱεραποστολῆς στὴν πνευματική μας ζωή, στήριξη καὶ ἀνάπτυξη ἐκπαιδευτικῶν προγραμμάτων στὴν Ἀφρική, στοχευμένες δράσεις γιὰ τὴν εὐαισθητοποίηση καὶ κινητοποίηση ἰδιαίτερα τῶν νέων τῆς Μητρόπολής μας, γύρω ἀπὸ τὸ πολυεπίπεδο ἱεραποστολικὸ ἔργο, μὲ δράσεις γνωριμίας μέσα ἀπὸ τὰ social media, μὲ ἀξιοποίηση γενικὰ τῆς ἠλεκτρονικῆς ἐπικοινωνίας καὶ πληροφόρησης, κ.ἄ.

Ἂς στηρίξουμε ὁ καθένας ἀπὸ τὸ δικό του μετερίζι καὶ μὲ τὴν ἐλάχιστη δυνατότητά του, τὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, γιὰ νὰ ζήσουμε τὴ βιωματικὴ ἐμπειρία νὰ κάνουμε καλύτερη τὴ ζωὴ τῶν συνανθρώπων μας στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ κόσμου.

Ἂς ἀκολουθήσουμε τὰ βήματα τοῦ Χριστοῦ, ὡς σύγχρονοι Ἱεραπόστολοι, ὡς μέλη τῆς Οἰκουμενικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὡς κοινωνοὶ τοῦ μηνύματος τῆς λυτρωτικῆς χαρᾶς καὶ τῆς πνευματικῆς ἀναγέννησης.

Τεῦχος 47ο • Ἰούλιος - Σεπτέμβριος 2025

Ὁ ἱερομάρτυρας Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος

Ραφαὴλ Μπαχτσεβανίδης,
Φοιτητὴς Φιλολογίας Δ.Π.Θ.

Ἡ Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ ἀποτελεῖ μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ δραματικὲς στιγμὲς τῆς νεότερης ἑλληνικῆς ἱστορίας. Ἡ Σμύρνη, πόλις πολιτοβριθής, ἱστορικὸ κέντρο ἐμπορίου καὶ πολιτισμοῦ, μετατράπηκε σὲ τόπο ὁλοκληρωτικῆς διάλυσης καὶ μαζικῆς ἐξαφάνισης. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀνέτρεψε ριζικὰ τὸ κυρίαρχο ἐθνικὸ ἀφήγημα, ἀποκαλύπτοντας τὴν ἰδεολογικὴ πλάνη μιᾶς φαινομενικὰ ἁρμονικῆς καὶ ἰσόρροπης κοινωνικῆς συνύπαρξης ἑτερογενῶν ἐθνικοθρησκευτικῶν κοινοτήτων, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιφανειακὴ συνοχὴ ἀποδείχθηκε προϊὸν συμβατικῆς συνδιαλλαγῆς καὶ ἐργαλειακῆς ἀξιοποίησης, στὸ πλαίσιο πολιτικῶν καὶ μιλιταριστικῶν σκοπιμοτήτων.

Ὡστόσο, ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ αὐτὴ τραγωδία ἀναδύεται ἕνα ὀδυνηρὸ ἀλλὰ καὶ καθοριστικὸ δίδαγμα: ἡ Ἱστορία δὲν ἐπιδεικνύει ἐπιείκεια πρὸς τὶς συλλογικὲς αὐταπάτες οὔτε συγχωρεῖ τὶς ἐπιφανειακὲς βεβαιότητες. Ὁ ἄνθρωπος καλεῖται νὰ ἐπαναπροσδιορίσει τὴν ὕπαρξή του καὶ νὰ ἀναστοχαστεῖ τὰ ἠθικὰ καὶ ἀξιακὰ θεμέλια τῆς ζωῆς του, μέσῳ τῆς δοκιμασίας, ἀναδεικνύοντας τὴ διαλεκτικὴ σχέση ἀνάμεσα στὴν ὀδύνη καὶ τὴ γνώση. Τὸ λατινικὸ ρητὸ «Quod nocet, saepe docet» (= ὅ,τι βλάπτει, συχνὰ διδάσκει), συνοψίζει αὐτὴν τὴν ἐμπειρία, ἐπισημαίνοντας ὅτι ἡ βαθύτερη κατανόηση τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητας προκύπτει μέσα ἀπὸ τὴν κρίση, τὴν αὐτοσυνειδησία καὶ τὴν ἠθικὴ ἀναμέτρηση μὲ τὶς συνέπειες τῶν γεγονότων.

Ἡ προσωπικότητα τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου, Μητροπολίτου Σμύρνης, ξεχωρίζει ὡς πρότυπο ἀταλάντευτης συνέπειας καὶ πλήρους ἀφοσίωσης στὸ καθῆκον· ἡ παρουσία του δίπλα στὸ ποίμνιο, παρὰ τὴν ἀπειλὴ ὁλοκληρωτικοῦ ἀφανισμοῦ, ἀναδεικνύει ὅτι ὁ ποιμένας δὲν βασίζεται στὴν αὐτοπροστασία ἢ στὶς θεωρητικὲς πεποιθήσεις, ἀλλὰ στὴ σταθερὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν, ἐνσαρκώνοντας τὴ θυσία καὶ τὴν ἀγάπη

Σ' αὐτὸ τὸ περιβάλλον, ἡ προσωπικότητα τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου, Μητροπολίτου Σμύρνης, ξεχωρίζει ὡς πρότυπο ἀταλάντευτης συνέπειας καὶ πλήρους

Ὁ ἱερομάρτυρας Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος σὲ φωτογραφία τοῦ 1921, μὲ ἰδιόχειρη ἀφιέρωσή του στὸ πλάι, ποὺ ἀπόκειται στὸ φωτογραφικὸ ἀρχεῖο τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου (Προέλευση: www.nhmuseum.gr)

ἀφοσίωσης στὸ καθῆκον· ἡ παρουσία του δίπλα στὸ ποίμνιο, παρὰ τὴν ἀπειλὴ ὁλοκληρωτικοῦ ἀφανισμοῦ, ἀναδεικνύει ὅτι ὁ ποιμένας δὲν βασίζεται στὴν αὐτοπροστασία ἢ στὶς θεωρητικὲς πεποιθήσεις, ἀλλὰ στὴ σταθερὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν, ἐνσαρκώνοντας τὴ θυσία καὶ τὴν ἀγάπη ὡς θεμελιακὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν κοινωνικὴ συνοχὴ καὶ τὴν πνευματικὴ συγκρότηση τοῦ ποιμνίου του.

Γεννημένος στὴν Τρίγλεια τῆς Βιθυνίας τὸ 1867, ὁ Χρυσόστομος Καλαφάτης, διεκρίθη ἀπὸ τὴ νεανικὴ του ἡλικία γιὰ τὴ φιλομάθεια καὶ τὴν πνευματική του ὀξύτητα. Φοίτησε στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης, ὅπου ἑδραιώθηκε ἡ θεολογική του κατάρτιση καὶ ἀνέδειξε ἔφεση στὸν λόγο, τὴν κριτικὴ σκέψη καὶ τὴν ποιμαντικὴ ὑπευθυνότητα. Ἡ ἐκκλησιαστική του πορεία τὸν ὁδήγησε, ἀρχικά, στὴ Δράμα καί, ἔπειτα, στὴ Σμύρνη, ὅπου ἀνέλαβε μιὰ ἐπισκοπὴ ἱστορικῶς

νευραλγική, ἀναδεικνυόμενος σὲ θεματοφύλακα τῆς πίστεως καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Ἡ ποιμαντική του παρουσία ἦταν ἐμποτισμένη ἀπὸ πατερικὴ εὐθύτητα· συνδύαζε τὴν αὐστηρότητα τῆς ἠθικῆς στάσης μὲ τὴν εὐγένεια τῆς ἀγάπης. Ὁ λόγος του, ἔμπλεως ἐκκλησιαστικῆς σοφίας, ἀνέδιδε τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς χρυσοστομικῆς ρητορικῆς, ἐνῶ ἡ δράση του ἀντικατόπτριζε τὴν εὐθύνη ἑνὸς ἡγέτη ποὺ κατανοεῖ τὴν Ἐκκλησία ὄχι ὡς διοικητικὸ μηχανισμό, ἀλλὰ ὡς μυστικὸ εὐχαριστιακὸ σῶμα κοινωνίας καὶ ἐλπίδας.

Κατὰ τὸν Αὔγουστο τοῦ 1922, ὅταν ἡ Σμύρνη ἐβίωνε τὴν ἔσχατη καταστροφή, παρέμεινε κοντὰ στὸ ποίμνιό του. Ἡ ἄρνησή του νὰ ἀποχωρήσει ἀποτυπώνει ταύτιση μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ καλοῦ ποιμένος. Στὴν πατερικὴ παράδοση, ἡ μορφὴ τοῦ ἐπισκόπου ἑρμηνεύεται ὡς σημεῖο ἑνότητας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, «οὐχ ἑαυτοῦ τὴν σωτηρίαν σκοπεῖ, ἀλλὰ τὸ συμφέρον τῶν πολλῶν» (*Α΄ Κορ.* 10,33). Ὁ Χρυσόστομος Σμύρνης πραγματώνει αὐτὸ τὸ πατερικὸ ἦθος, καθὼς ἡ ἀπόφασή του νὰ παραμείνει κοντὰ στὸ ποίμνιο δὲν ἐκκινεῖ ἀπὸ ἀτομικὴ ἡρωικὴ διάθεση, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐκκλησιολογικὴ αὐτοσυνειδησία ὅτι ὁ ἐπίσκοπος ταυτίζεται μὲ τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ, τὸ ποίμνιό του.

Ἡ σύλληψη, τὰ βασανιστήρια καὶ ἡ μαρτυρική του τελείωση συνιστοῦν τὴν ἔσχατη ἐπικύρωση τῆς ἀφοσίωσής του στὴν πίστη καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴ διακονία· ἐκεῖ ὅπου ἡ ἱστορικὴ καταγραφὴ ἐπισημαίνει ἀπώλεια, ἡ θεολογικὴ προσέγγιση ἀναδεικνύει σωτηριολογικὴ ἀνάπλαση, καθὼς ἡ φθορὰ τοῦ σώματος μεταβάλλεται σὲ μαρτυρία τῆς ἀναστάσιμης προσδοκίας. Ὁ βίαιος θάνατός του δὲν ἐκλαμβάνεται ὡς ἀδιέξοδο, ἀλλὰ τεκμηρίωση τῆς πατερικῆς θέσης «αἷμα Χριστιανῶν, σπόρος» (Τερτυλλιανός, *Apologeticus* 50,13), σηματοδοτώντας ὅτι ἡ θυσία τοῦ μάρτυρα δὲν ἀκυρώνει τὴν ποιμαντική του παρακαταθήκη, ἀλλὰ τὴν ὁλοκληρώνει, προσφέροντας στὴν Ἐκκλησία τὴν ἐσχατολογικὴ διαβεβαίωση ὅτι ὁ θάνατος δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἀπωτάτη πραγματικότητα.

Ὁ βίος του ἀντιπαρατίθεται στὴ νεωτερικὴ ἀπολυτοποίηση τῆς ἀτομικῆς αὐτοσυντήρησης. Ἡ νεωτερικὴ σκέψη ὁρίζει τὴν ἐλευθερία ὡς αὐτονομία· ἡ μαρτυρία του, ἀντίθετα, τὴν ἀποκαλύπτει ὡς κοινωνία καὶ προσφορά. Ἐδῶ συναντοῦμε τὴν ἀντιστροφὴ τῶν νεωτερικῶν κατηγοριῶν, τὸ ὑποκείμενο δὲν ὁλοκληρώνεται μὲ τὴν αὐτονόμηση, ἀλλὰ μὲ τὴ θυσιαστική του κοινωνία μὲ τοὺς ἄλλους. Ὅπως παρατηρεῖ ὁ Paul Ricoeur, «ἡ ἀληθινὴ μαρτυρία ἐγγράφεται ἐκεῖ ὅπου τὸ ὑποκείμενο προσφέρει τὸν ἑαυτό του ὡς ἀδιαπραγμάτευτη πράξη ἀλήθειας».

Συνεπῶς, ἡ ζωὴ καὶ ἡ θυσία τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης συγκροτοῦν ὑπόδειγμα ἀνθεκτικῆς ἀρετῆς καὶ ἐκκλησιολογικῆς συνέπειας, καὶ ἀντιπαλεύει σθεναρὰ τὶς σημερινές νοοτροπίες, ὅπου ὁ ἀτομικισμός, ὁ δικαιωματισμὸς καὶ ἡ δυτικὴ πολιτισμικὴ προϋπόθεση ἀποδυναμώνουν τὴν κοινωνικὴ συνοχὴ καὶ θολώνουν τὸ ἠθικὸ πεδίο. Ἡ πίστη στὸ καθῆκον, ἡ θυσία καὶ ἡ ἀγάπη συγκροτοῦν τελικὰ τὴν οὐσία τῆς κοινότητας, ἀντιστρατεύονται στὴν ἀδικία καὶ τὴν ἀποξένωση καὶ ἀποκαλύπτουν τὴν ὑπερβατικὴ διάσταση τῆς ζωῆς.

Μέσα ἀπὸ τὴ μνήμη τῶν πράξεων τοῦ Χρυσοστόμου, ἡ ἀντίσταση στὴν ἀτομικιστικὴ καὶ τὴν ἐφήμερη ἐπιβίωση γίνεται ὑπόδειγμα γιὰ τὴ σύγχρονη κοινωνία, καί, ὅπως παρατηρεῖ ὁ Emmanuel Levinas, «ἡ ἀλήθεια τοῦ ἀνθρώπου ἀναφαίνεται στὴν σχέσιν του μὲ τὸν ἄλλο», καθιστῶντας σαφὲς ὅτι μνήμη, ἀλληλεγγύη καὶ θυσία συνιστοῦν θεμέλια γιὰ τὴν ἠθικὴ συγκρότηση καὶ τὴν ἀνασύνταξη τῆς συλλογικῆς πορείας.

Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις

Ἐπιμέλεια: Ἀρχιμανδρίτης Ἀρσένιος Βασιλείου

Πνευματικὴ κίνηση
Ἰούλιος - Σεπτέμβριος 2025

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ

Τὴ Δευτέρα 30 Ἰουνίου ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὸν πανηγυρικὸ Ἑσπερινὸ στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Ἁγίων καὶ Ἰαματικῶν Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, καθ' ἣν ἑορτάζει τὸ εἰς τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ Ναοῦ Παρεκκλήσιον.

Τὴν Τρίτη 1 Ἰουλίου ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸ ἑορτάζον Ἱερὸν Παρεκκλήσιον τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων Σκαλώματος.

ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΩΝ «ΠΑΙΔΩΝ ΧΩΡΑ»

Ἐφέτος τριακόσα πενήντα (350) παιδιά, ἀγόρια, κορίτσια καὶ στελέχη συμμετεῖχαν σὲ τρεῖς κατασκηνωτικὲς περιόδους (1 γιὰ τὰ κορίτσια καὶ 2 γιὰ τὰ ἀγόρια), καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ μηνὸς Ἰουλίου. Σὲ ὅλες τὶς περιόδους τὸν ἁγιασμὸ τέλεσε ὁ Σεβασμιώτατος.

Τεῦχος 47ο • Ἰούλιος - Σεπτέμβριος 2025

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς, 6 Ἰουλίου, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὸ ἑορτάζον Παρεκκλήσιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Κομοτηνῆς, εὑρισκόμενο στὴν πλατεία «Ἑξηντάρη». Ἀνήμερα ἱερούργησε στὸ Παρεκκλήσιο τῆς Ἁγίας Κυριακῆς Ροδίτη.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΪΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

Παραμονὴ τῆς ἑορτῆς, 11 Ἰουλίου, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὸν Πανηγυρικὸ Ἑσπερινὸ στὸ Παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγίου Παϊσίου τοῦ Ἁγιορείτου, στὸν αὐλειο χῶρο τοῦ Ἱεροῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς καί, ἐν συνεχείᾳ, ἱερούργησε στὴν Ἀγρυπνία ποὺ τελέσθηκε στὸ ὡς ἄνω Παρεκκλήσιο.

ΥΠΟΔΟΧΗ ΛΕΙΨΑΝΟΥ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΕΝΤΕ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΩΝ ΤΩΝ ΕΞ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ ΣΤΟ ΘΡΥΛΟΡΙΟ

Στὶς 15 Ἰουλίου ὁ Σεβασμιώτατος, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων τῆς ἑορτῆς τῆς Ἁγίας Μαρίνης,

ὑπεδέχθη τεμάχιον τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου τῶν Ἁγίων Πέντε ἐνδόξων Νεομαρτύρων τῶν ἐξ Σαμοθράκης καὶ ἐν Μάκρῃ μαρτυρησάντων στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Θρυλορίου καί, ἐν συνεχείᾳ, χοροστάτησε στὸν Ἑσπερινό.

ΜΝΗΜΗ ΦΩΤΗ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ – ΕΞΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΟΥ

Τὴν Παρασκευὴ 18 Ἰουλίου πραγματοποιήθηκε Ἡμερίδα μὲ θέμα: «Μνήμη Φώτη Κόντογλου – Ἑξῆντα χρόνια ἀπὸ τὴν κοίμησή του». Ὁ Σεβασμιώτατος παρέστη, συμπροσευχόμενος στὴ Θεία Λειτουργία, κατὰ τὴν ὁποία λειτούργησε καὶ ὁμίλησε σχετικῶς ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀρχιμανδρίτης Ἄνθιμος Κωσταράκης, ἐνῶ στὴ συνέχεια τελέστηκε Ἐπιμνημόσυνη Δέηση ὑπὲρ τῆς ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ μακαριστοῦ Φωτίου Κόντογλου, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ. Παντελεήμονος.

Τὸ ἐπιστημονικὸ μέρος τῆς Ἡμερίδας πραγματοποιήθηκε στὴν αἴθουσα τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης Κομοτηνῆς, μὲ ἀνακοινώσεις διακεκριμένων ὁμιλητῶν:

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ὁ Φώτης Κόντογλου καὶ ἡ Ὀρθόδοξη ἐκκλησιαστικὴ παράδοση». Ἀκολούθησε ἡ ἀνακοίνωση τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Χρ. Τσιγάρα, Προέδρου τοῦ Τμήματος Ἱστορίας Καὶ Ἐθνολογίας τοῦ Δ.Π.Θ., μὲ τίτλο: «Ὁ διάλογος εἰκόνας καὶ λόγου στὸ ἔργο του Φώτη Κόντογλου». Ὁ κ. Κωνσταντῖνος Δ. Σε-

ραφειμίδης, μεταδιδακτορικὸς ἐρευνητής, προσέγγισε τὸ ζήτημα: «Ὁ διάλογος εἰκόνας καὶ λόγου στὸ ἔργο τοῦ Φώτη Κόντογλου –Ὄψεις τῆς κοσμικῆς ζωγραφικῆς: Ἀπεικονίσεις ἀνθρώπινων τύπων καὶ χώρων». Ὁ Καθηγητὴς κ. Ἰωάννης Μ. Μπακιρτζῆς εἰσηγήθηκε τὸ θέμα: «Πατρίδα του τὸ Ἀϊβαλὶ καὶ κόσμος του ἡ Ἀνατολή».

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Παραμονὴ τῆς ἑορτῆς τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, 19 Ἰουλίου, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὸν Πανηγυρικὸ Ἑσπερινὸ στὸν ἑορτάζοντα Ἱερὸ Ναὸ Προφήτου Ἠλιοῦ Πανδρόσου καὶ προέστη

τῆς Λιτανεύσεως τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος. Τὴν κυριώνυμη ἡμέρα, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν ἑορτάζοντα Ναὸ Προφήτου Ἠλιοῦ Παλλαδίου.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

Τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς, 25 Ἰουλίου, πραγματοποιήθηκε ἡ ἐπίσημος ὑποδοχὴ τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου Νικολάου, Ἐπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερβίων καὶ Κοζάνης. Ἀκολούθησε ὁ Μέγας Πολυαρχιερατικὸς Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος

τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κηφισίας, Ἀμαρουσίου, Ὠρωποῦ καὶ Μαραθῶνος κ. Κυρίλλου καὶ συγχοροστατούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, Ἄρτης κ. Καλλινίκου, Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἐπιφανίου, τοῦ

Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀμφιπόλεως κ. Χριστοφόρου καὶ τοῦ σεπτοῦ Ποιμενάρχου μας. Τὸν Θεῖο Λόγο κήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἄρτης κ. Καλλίνικος. Ἐν συνεχείᾳ, ἐκκίνησε ἡ λιτάνευση τῆς Εἰκόνος τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς στὶς κεντρικὲς ὁδοὺς τῆς πόλεως. Ἀνήμερα ἐτελέσθη ὁ Ὄρθρος, στὸν ὁποῖον χοροστάτησε ὁ

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἐπιφάνιος καί, ἐν συνεχείᾳ, ἡ Πολυαρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία, στὴν ὁποία τὸν Θεῖο Λόγο κήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, ἀναφερόμενος στὴν ἐπέτειο τῆς συμπληρώσεως 1700 ἐτῶν ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

Τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς, 26 Ἰουλίου, τελέσθηκε στὸν Ἱ. Ν. Ἁγίου Παντελεήμονος Μικροῦ Κρανοβουνίου ὁ Πανηγυρικὸς Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἄρτης κ. Καλλινίκου, ὁ ὁποῖος κήρυξε τὸν Θεῖο Λόγο καὶ συγχοροστατούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν, Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἐπιφανίου, Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀμφιπόλεως κ. Χριστοφόρου καὶ τοῦ σεπτοῦ

Ποιμενάρχου μας. Τὴν κυριώνυμη ἡμέρα, ἡμέρα των ὀνομαστηρίων τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας, τελέσθηκε Ἀρχιερατικὸ Συλλείτουργο στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς. Τὸν Θεῖο Λόγο κήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας, Ἀμαρουσίου, Ὠρωποῦ καὶ Μαραθῶνος κ. Κύριλλος.

ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΪΣΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΓΚΑ

24

Τὴν Τετάρτη, 23 Ἰουλίου, στὴν πόλη Λουμπουμπάσι τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τοῦ Κονγκό, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Κατάνγκας, θεμελιώθηκε ὁ πρῶτος Ἱερὸς Ναὸς ἀφιερωμένος στὸν Ὅσιο Παΐσιο τὸν Ἁγιορείτη, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ προστάτης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κατάγκας. Μὲ τὴ θεμελίωση τοῦ Ναοῦ λαμβάνει σάρκα καὶ ὀστὰ ἕνα ὄραμα τόσο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας ὅσο καὶ τοῦ πληρώματος τῆς Μητροπόλεώς μας, ἀφοῦ ἡ θεμελίωση καὶ ἡ ἀνέγερση τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Παϊσίου, εἶναι πρωτοβουλία καὶ προσφορὰ τῆς Μητροπόλεώς μας, διὰ τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῆς καὶ Ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.

Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΟΣ

Καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ Δεκαπενταυγούστου, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου καὶ Μικροῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος σὲ πλῆθος χωριῶν καὶ κωμοπόλεων, ἀποδίδοντας τιμὲς στὸ πρόσωπο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐν ὄψει τῆς μεγάλης ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως καὶ τὴν εἰς τοὺς οὐρανοὺς μεταστάσεώς της.

Παρρησία

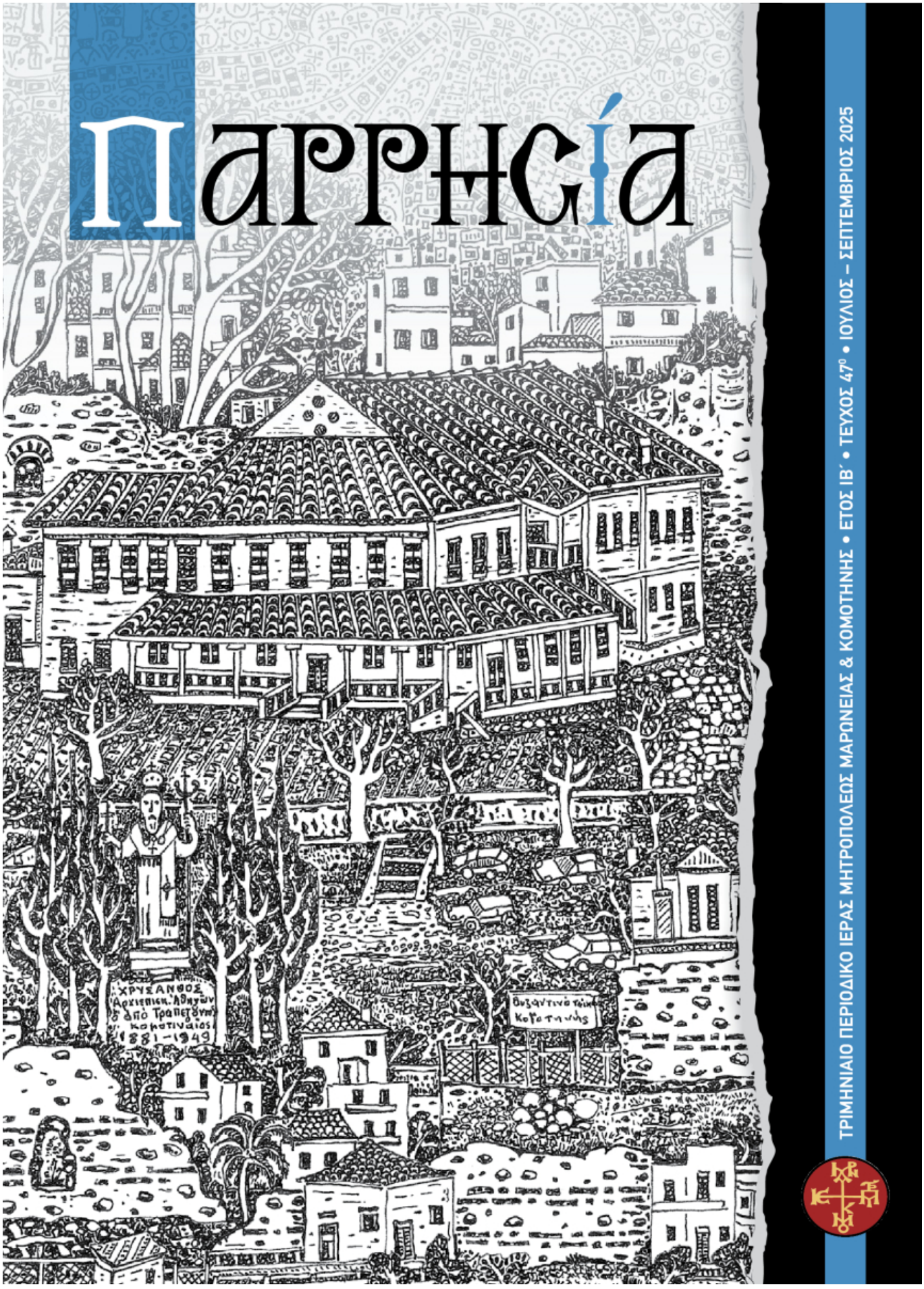

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ • ΕΤΟΣ ΙΒ΄ • ΤΕΥΧΟΣ 47ο • ΙΟΥΛΙΟΣ – ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ • ΕΤΟΣ ΙΒ΄ • ΤΕΥΧΟΣ 47ο • ΙΟΥΛΙΟΣ – ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025

Παρρησία

Τριμηνιαία Ἔκδοσις
Οἰκοδομῆς καὶ Ἐνημερώσεως

Ἰούλιος – Σεπτέμβριος
ΕΤΟΣ ΙΒ΄ – ΤΕΥΧΟΣ 47ο

ΕΚΔΟΤΗΣ
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
κ. Παντελεήμων

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Ἱερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τηλ. 25310 22642
E-mail:immkom@otenet.gr

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Ἀρχιμ. Ἄνθιμος Κωσταράκης
Πρωτ. Γεώργιος Παπαβέργος
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Σπυρίδων Κιοσσὲς

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
Γιάννης Μενεσίδης

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΔΕΚΤΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ
ΑΡΘΡΑ-ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Περιοδικὸν Παρρησία
Ἱερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τ.Θ. 306, Τ.Κ. 69100 Κομοτηνὴ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Τυπογραφεῖον «Ἐπικοινωνία Α.Ε.»
Ἔναντι Πανεπιστημιουπόλεως
69150 Κομοτηνὴ
Τηλ. 25310 31332
E-mail: epikoinonia.ae@gmail.com

Περιεχόμενα

03.
Ἡ ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου
τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμονος

05.
Ἡ ἐπέτειος 100 χρόνων ἀπὸ τὴν ἵδρυση τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία»: Μία τιμὴ γιὰ τὸ παρελθὸν – μία τομὴ γιὰ τὸ μέλλον
τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμονος

10.
Σκέψεις γιὰ τὴ Χριστιανικὴ Ἱεραποστολὴ
τοῦ Ἀρχιμ. Ἀνθίμου Κωσταράκη, Πρωτοσυγκέλλου

16.
Ὁ ἱερομάρτυρας Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος
τοῦ Ραφαὴλ Μπαχτσεβανίδη, Φοιτητοῦ Φιλολογίας Δ.Π.Θ.

19.
«Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις»
Ἐπιμέλεια: Ἀρχιμανδρίτη Ἀρσενίου Βασιλείου

Ἡ ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου

Γράφει ὁ Ἅγιος τῆς Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας Φώτης Κόντογλου, γιὰ νὰ ὑμνήσει τὴ Ζωηφόρο Κοίμηση τῆς Παναγίας μας:

Δεκαπεντάγουστος, Ἀδερφοί μου, καὶ μὲ αἰσθήματα ψυχικῆς ἀνάτασης καὶ βαθιᾶς συγκίνησης καλούμαστε νὰ γιορτάσουμε καὶ φέτος τὸ «Πάσχα τοῦ καλοκαιριοῦ». Νὰ ἀκουμπήσουμε πάνω στὸ Ἁγιασμένο σκήνωμα τῆς Παναγίας μας, ποὺ εὐωδιάζει τὴν Οἰκουμένη μὲ Χαρὰ καὶ Ἐλπίδα. Πολυσήμαντοι οἱ συμβολισμοὶ καὶ ὁλοφώτεινα τὰ μηνύματα τῆς Κοίμησης τῆς Θεοτόκου. Νίκη κατὰ τοῦ θανάτου, Δύναμη τῆς Μητρικῆς Ἀγάπης, Ἐλπίδα γιὰ τὴν Ἀνάσταση καὶ τὴν Αἰώνια ζωή, Μετάβαση ἀπὸ τὴ φθορὰ στὴν ἀφθαρσία, Ἕνωση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεὸ στὴν Οὐράνια Δόξα.

Γίνεται πανηγύρι καλοκαιρινὸ ὁ θάνατος, στολίζεται πνευματικὰ ἡ χώρα μας, ἑνώνονται ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὴ μία ὡς τὴν ἄλλη ἄκρη, γιὰ νὰ τιμήσουν τὴ γλυκιὰ Παναγιὰ σὲ ἐξωκλήσια, σὲ Μεγαλοπρεπεῖς Ναούς, σὲ στεριὰ καὶ θάλασσα. Ἡ Μητέρα τοῦ Θεανθρώπου δέχεται τὴ σαρκική της ἀσθένεια, πεθαίνει ὡς ἄνθρωπος καὶ χωρίζεται ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸ σῶμα Της, γιὰ νὰ ἑνωθεῖ ἀμέσως μετὰ μὲ τὸν Χριστό. Τρεῖς μέρες μετά, τὸ Θεοδόχο σῶμα Της ἀνεβαίνει ἄφθαρτο στοὺς Οὐράνιους χώρους, μὲ ζωντανὴ ἀπόδειξη τὴν Τιμία καὶ Ἁγία Της Ζώνη, ποὺ ἄφησε στὸν Ἀπόστολο Θωμᾶ.

Πάντα ξεχωριστὴ ἡ θέση τῆς Παναγίας στὴν καρδιὰ καὶ τὴ ζωή μας. Δὲν ἀρκοῦν ὅσα καὶ ἂν ἔχουν γραφτεῖ ἐδῶ καὶ αἰῶνες, γιὰ νὰ περιγράψουν τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴν Ἀξία Της, ὡς τὸ Ἱερότερο καὶ Καθαρότερο πρόσωπο τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀνεξάντλητος ὁ πλοῦτος τῶν ὕμνων, τῶν συγγραμμάτων, τῶν ποιημάτων ποὺ ἐνέπνευσε ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος. Ὁ Φώτης Κόντογλου τὴν περιγράφει μὲ τὸν μοναδικό του λόγο ὡς «ἡ ἐλπίδα τῶν ἀπελπισμένων, ἡ χαρὰ τῶν πικραμένων, τὸ ραβδὶ τῶν τυφλῶν, ἡ ἄγκυρα τῶν θαλασσοδαρμένων, ἡ μάνα τῶν ὀρφανεμένων».

Ἡ Παναγία μας ἔζησε χωρὶς ἁμαρτία, μὲ ἀγάπη ἀληθινὴ καὶ ἀνεξάντλητη γιὰ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Μιὰ ἀγάπη τέλεια, ἰσχυρή, ἀπέραντη, ἀκατάληπτη, ποὺ δροσίζει τὶς ψυχές μας, ποὺ μοσχοβολάει Παραδεισένια Εὐτυχία. Μητέρα τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν Ἀνθρώπων Μάνα. Γιάτρισσα, Πονολύτρα, Παρηγορήτρα. «Ἐν τῇ Κοιμήσει τὸν κόσμον οὐ κατέλιπες Θεοτόκε». Πά-

Ἡ Κοίμηση τῆς Θεοτόκου, τοιχογραφία τοῦ 14ου αἰ. στὴν Ἱερὰ Μονὴ Βατοπαιδίου
(Προέλευση: www.saint.gr)

ντα δίπλα μας σὲ κάθε δύσκολη στιγμή, νὰ φωτίζει, νὰ στηρίζει, νὰ ἐμπνέει, νὰ γαλνεύει. Δίπλα στὶς Μάνες ποὺ θρηνοῦν τὰ παιδιά τους. Δίπλα σὲ κάθε ἀδικημένο. Παρηγοριὰ καὶ στήριγμα στοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἀδύναμους, πάντα δεκτικὴ στὶς ἱκεσίες καὶ τὶς παρακλήσεις μας. Μιὰ τεράστια ἀγκαλιὰ ποὺ μᾶς χωράει ὅλους.

Σήμερα, περισσότερο ἀπὸ ποτέ, ἔχουμε ἀνάγκη νὰ ἐμπνευστοῦμε ἀπὸ τὴν Ἀγάπη τῆς Παναγίας μας, τὴν ταπείνωση καὶ τὴν ὑπακοή Της καὶ νὰ ἀντλήσουμε δύναμη ἀπὸ τὴ ζωοδότρα ὕπαρξή Της. Στὴ δύσκολη καὶ πολυτάραχη ἐποχή μας, ποὺ καθημερινὰ δοκιμαζόμαστε ἀπὸ σύγχρονες καὶ ἀπροσδιόριστες ἀπειλές, ἀπὸ ἐπικίνδυνους καὶ περίεργους πολέμους, ἀπὸ οἰκονομικὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα, ἀπὸ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ φτώχεια, εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ ποτὲ ἡ ἀνάγκη νὰ προστρέξουμε στὴν Παναγία μας, ποὺ εἶναι πηγὴ Δύναμης καὶ Ἐλπίδας. Μέσα ἀπὸ τὸ γλυκὸ καὶ φωτεινὸ πρόσωπό Της μποροῦμε νὰ ξαναβροῦμε τὴν ἀληθινὴ χαρὰ τῆς ψυχῆς μας, τὴ χαμένη ὁμορφιὰ τῆς ζωῆς μας.

Ἡ Μητέρα ὅλων, ἡ Δέσποινα τοῦ Κόσμου, μᾶς καλεῖ νὰ ἀγαπήσουμε τὸν Χριστὸ καὶ ὅλα τὰ δημιουργήματά Του, νὰ μιμηθοῦμε τὴ ζωή Του, ἀλλὰ καὶ τὴ δική Της. Ἡ ἴδια ἔχει πάντα ἁπλωμένα τὰ χέρια Της στὸν καθένα, γιὰ νὰ μᾶς ὁδηγήσει ψηλὰ στὸν Οὐρανὸ ὡς «Κλίμαξ καὶ Γέφυρα Νοητή», ἀρκεῖ νὰ ὑψώσουμε καὶ ἐμεῖς τὰ δικά μας. Ἂς ἀνοίξουμε τὶς καρδιὲς καὶ τὸν νοῦ μας, γιὰ νὰ δεχτοῦμε τὴ Ζωηφόρο χάρη Της.

Διάπυρος εὐχέτης πρὸς τὸν Ἀναστάντα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν

Ὁ Μητροπολίτης
† ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Παντελεήμων

Ἡ ἐπέτειος 100 χρόνων ἀπὸ τὴν ἵδρυση τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία»: Μία τιμὴ γιὰ τὸ παρελθὸν – μία τομὴ γιὰ τὸ μέλλον

Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
κ. Παντελεήμων

Ὅταν, τὸ 1923, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἵδρυε τὸ περιοδικὸ «Θεολογία», ἡ Εὐρώπη ἔβγαινε ἀπὸ τὴν ἄβυσσο τοῦ Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου· ἑνὸς πολέμου ποὺ σήμανε τὸ τέλος τοῦ λεγόμενου «παλαιοῦ κόσμου» καὶ τὴν ἀρχὴ μιᾶς ἀβέβαιης καὶ ριζικὰ μεταβαλλόμενης ἐποχῆς. Ἡ Ἑλλάδα, τὴν ἴδια ὥρα, βίωνε τὴ δραματικὴ ἐμπειρία τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς. Ἑκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες ἄλλαξαν τὸν κοινωνικὸ ἱστό· ἡ πολιτικὴ ζωὴ βρισκόταν σὲ ἔνταση· καὶ ἡ πνευματικὴ ἀτμόσφαιρα γέμιζε ἀπὸ ἐρωτήματα γιὰ τὴν πορεία τοῦ ἔθνους καὶ τὸν ρόλο τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁλόκληρος ὁ πολιτισμικὸς καὶ ἀνθρωπολογικὸς ὁρίζοντας ἔμοιαζε νὰ μετατοπίζεται. Ἦταν μιὰ στιγμὴ ὅπου τὰ θεμέλια τῶν βεβαιοτήτων σείονταν. Καὶ ἦταν ἀκριβῶς τότε ποὺ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, μὲ διορατικότητα καὶ ὑψηλὸ θεολογικὸ αἴσθημα εὐθύνης, ἵδρυσε τὸ ἐπιστημονικὸ περιοδικὸ «Θεολογία». Τὸ περιοδικὸ ποὺ λειτούργησε ὡς χῶρος συνάντησης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας μὲ τὴν ἀκαδημαϊκὴ ἔρευνα, ὡς γέφυρα ἀνάμεσα στὴν παράδοση καὶ στὴ σύγχρονη ἀναζήτηση.

Ἕναν αἰῶνα ἀργότερα, ἡ συμπλήρωση

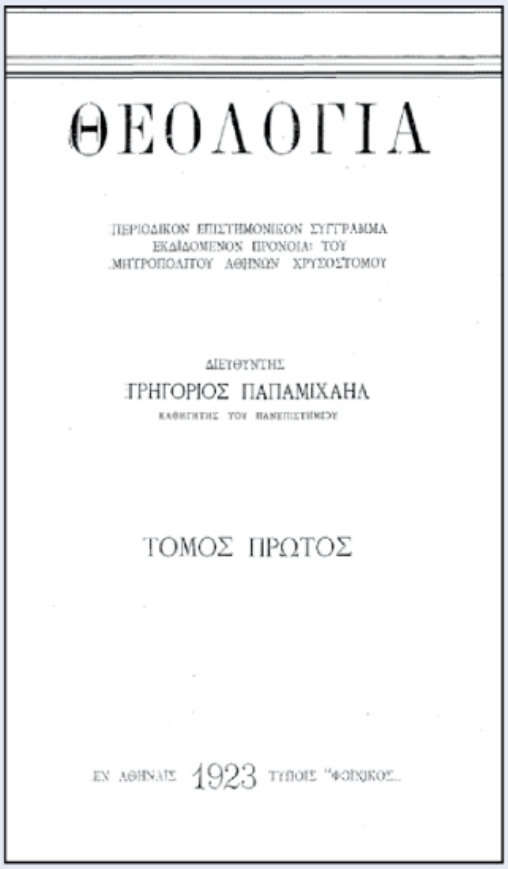
ΘΕΟΛΟΓΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1923 ΤΥΠΟΙΣ "ΦΟΙΝΙΚΟΣ"

Ὁ πρῶτος τόμος τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία», ποὺ κυκλοφόρησε ἐν Ἀθήναις τὸ 1923, «προνοίᾳ τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου» (Προέλευση: www.ecclesiagreece.gr)

Τεῦχος 47ο • Ἰούλιος - Σεπτέμβριος 2025

Τὸ Α΄ Διεθνὲς Συνέδριο τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία», τὸ 2023, δὲν ἑστίασε σὲ μία ὄψη τῆς τεχνολογικῆς πραγματικότητας, οὔτε περιορίστηκε στὴ γενικὴ θεώρηση τῶν τεχνολογικῶν προκλήσεων. Ἀναδείχθηκε σὲ πεδίο πρωτότυπης θεολογικῆς διερεύνησης, μὲ σφαιρικὴ κάλυψη τοῦ θέματος καὶ προσπάθεια νὰ ἀναπτυχθεῖ τόσο σὲ βάθος ὅσο καὶ ὁριζοντίως

τῆς ἑκατονταετίας τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία» συμπίπτει καὶ πάλι μὲ μιὰ περίοδο γεμάτη προκλήσεις καὶ ἀβεβαιότητες. Ὅπως τότε, ἔτσι καὶ σήμερα, βιώνουμε τὸ τέλος μιᾶς ἐποχῆς καὶ τὴν ἀρχὴ μιᾶς νέας. Ἡ ὕστερη νεωτερικότητα, ἢ μετα-νεωτερικότητα, χαρακτηρίζεται ἀπὸ ραγδαῖες τεχνολογικὲς ἐξελίξεις, ἀπὸ τὴν ἐπέκταση τῆς ψηφιακῆς καὶ ἄυλης πραγματικότητας, ἀπὸ τὴν ἀμφισβήτηση κάθε σταθεροῦ νοήματος· καί, ταυτόχρονα, ἀπὸ μιὰ σιωπηλὴ ἀλλὰ βαθιὰ ὑπαρξιακὴ ἀγωνία.

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, φαινομενικὰ κορεσμένος ἀπὸ πληροφορία, συνεχίζει νὰ ἀναζητεῖ ἀπαντήσεις σὲ θεμελιώδη ἐρωτήματα γιὰ τὸ νόημα τῆς ζωῆς, τὴν ταυτότητα, τὸν θάνατο καὶ τὴν ἐλευθερία· ἐρωτήματα ποὺ ἡ νεωτερικότητα εἶχε ὑποσχεθεῖ ὅτι θὰ λυθοῦν μὲ τὴν πρόοδο τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας, χωρὶς ὡστόσο ἡ ὑπόσχεση αὐτὴ νὰ ἔχει ἐπαληθευθεῖ. Στὴν πραγματικότητα, ὅσο περισσότερο ἐξελίσσονται τὰ τεχνολογικὰ μέσα, τόσο βαθύτερη γίνεται ἡ ἀγωνία γιὰ τὸ περιεχόμενο, τὸν προσανατολισμὸ καὶ τὸ νόημα τῆς ὕπαρξης.

Μέσα σ᾽ αὐτὴν τὴ μεταβατικὴ καί, ἐν πολλοῖς, χαώδη ἀτμόσφαιρα, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔλαβε τὴν πρωτοβουλία νὰ τιμήσει, τὸ 2023, τὴν ἑκατονταετηρίδα τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία» μὲ ἕνα Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο, ποὺ εἶχε τὸν τίτλο: «Ἡ Ὀρθόδοξη Θεολογία ἐν πορείᾳ στὴν ἄυλη πραγματικότητα τῆς ὕστερης νεωτερικότητας». Τὸ Συνέδριο αὐτὸ δὲν ἦταν μιὰ ἁπλὴ ἐπετειακὴ ἐκδήλωση, ἀλλὰ πραγματικὰ μιὰ τομή. Γιὰ πρώτη φορὰ μιὰ Ἐκκλησία, στὸ σύνολο τοῦ ὀρθόδοξου κόσμου, ἀλλὰ καὶ πέραν αὐτοῦ, ἐπιχείρησε νὰ προσεγγίσει τὴν τεχνολογία σφαιρικὰ καὶ διεπιστημονικά, νὰ μὴν περιοριστεῖ στὴ φαινομενολογία τῆς τεχνολογικῆς πραγματικότητας, ἀλλὰ νὰ διερευνήσει καὶ τὴν οὐσία της, καὶ νὰ ἀρθρώσει θεολογικὸ λόγο γιὰ τὴν ἄυλη πραγματικότητα καὶ τὰ ὑπαρξιακὰ καὶ ὀντολογικὰ διλήμματα τῆς ἐποχῆς μας.

Δὲν θὰ ἦταν ὑπερβολὴ νὰ μιλήσουμε γιὰ παγκόσμια πρωτοτυπία. Μὲ μιὰ πρόχειρη ἔρευνα, διαπιστώνουμε ὅτι, κατὰ τὴν περίοδο 2020-2023, στὴν Ἑλλάδα καὶ διεθνῶς διεξήχθησαν 11 συνέδρια καὶ συναντήσεις, ποὺ διοργανώθηκαν ἀπὸ πανεπιστήμια, κυβερνητικοὺς φορεῖς καὶ διάφορα διεθνῆ fora, ἀφιερωμένα σὲ συγκεκριμένα ζητήματα τεχνολογικοῦ περιεχομένου, ὅπως π.χ. κυβερνοασφάλεια, χρήση τῆς τεχνητῆς νοημοσύνης, πολιτικὲς διαδικτύου καὶ ἀνθρώπινα δικαιώματα, ψηφιακὴ κοινωνία καὶ ἰδιωτικότητα κ.ἄ.

Ὅμως, τὸ Α΄ Διεθνὲς Συνέδριο τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία», τὸ 2023, δὲν ἑστίασε σὲ μία ὄψη τῆς τεχνολογικῆς

Στιγμιότυπα ἀπὸ τὴν ἔναρξη τοῦ Α΄ Διεθνοῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία», στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ Ἀθηνῶν, τὸ ἀπόγευμα τῆς Τετάρτης 11 Ὀκτωβρίου 2023. Μὲ τὴν παρουσία τῆς τ. ΠτΔ κ. Κατερίνας Σακελλαροπούλου, τοῦ Παναγιώτατου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίου καὶ ἐκπροσώπων ἀπὸ σχεδὸν ὅλες τὶς Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, μεταξὺ ἄλλων καὶ τοῦ Σεβασμιώτατου μας Μητροπολίτου (Προέλευση: www.iaath.gr)

πραγματικότητας, οὔτε περιορίστηκε στὴ γενικὴ θεώρηση τῶν τεχνολογικῶν προκλήσεων. Ἀναδείχθηκε σὲ πεδίο πρωτότυπης θεολογικῆς διερεύνησης, μὲ σφαιρικὴ κάλυψη τοῦ θέματος καὶ προσπάθεια νὰ ἀναπτυχθεῖ τόσο σὲ βάθος ὅσο καὶ ὁριζοντίως. Οἱ θεματικοί του ἄξονες προσέγγισαν, μὲ τρόπο σπάνιας ἐμβάθυνσης, ζητήματα ὅπως: ἡ ἑρμηνεία τῆς πατερικῆς παραδόσεως στὸν ὁρίζοντα τοῦ μετανθρωπισμοῦ, ἡ ἐμπειρία τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος σὲ συνθῆκες ψηφιακῆς πραγματικότητας, ἡ τεχνητὴ νοημοσύνη καὶ τὸ ἐρώτημα τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ, ἡ λατρευτικὴ πράξη τῆς Ἐκκλησίας μπροστὰ σὲ μορφὲς εἰκονικῆς συμμετοχῆς, ἡ ἐκκλησιολογία στὸ μετανεωτερικὸ πολιτισμικὸ πεδίο, ἡ ὀντολογία τῆς τεχνητῆς νοημοσύνης καὶ ὁ μετασχηματισμὸς τοῦ ἀνθρώπινου χρόνου.

Αὐτὰ τὰ θέματα δὲν εἶναι ἁπλῶς θεωρητικά. Ἀγγίζουν τὸν πυρῆνα τῆς χριστιανικῆς ἐμπειρίας. Τί σημαίνει νὰ εἶσαι πρόσωπο μέσα σὲ ἕναν κόσμο ὅπου ἡ εἰκόνα μπορεῖ νὰ κατασκευαστεῖ καὶ νὰ πολλαπλασιαστεῖ ἀπεριόριστα; Τί σημαί-